

แบบเขียนหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
หลักสูตรการทำเลื่อมด้อยจากสี่ธรรมชาติ จำนวน ๑๒ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอรัตนบุรี

ความเป็นมา

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดนโยบาย มุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยจะได้รับการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านโอกาส ความเท่าเทียม ความเสมอภาค ความปลอดภัย และมีสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ และมีความพร้อมร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน มาดำเนินการขับเคลื่อน โดยเน้นการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาสมรรถนะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ โดยการ Re - skill Up - skill และ New - skill เพื่อให้ทุกกลุ่มเป้าหมายมีการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น พร้อมทั้งสร้างช่องทางอาชีพในรูปแบบหลากหลายให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งผู้สูงอายุ โดยมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ หลักสูตรกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริการ ความคิดสร้างสรรค์และอาชีพเฉพาะทาง เพื่อพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและต่อยอดประกอบอาชีพของตนเองไปประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ ให้กับครอบครัวและชุมชนได้

ในยุคนปัจจุบัน การทำเลื่อมด้อยจากสี่ธรรมชาติได้พัฒนาทั้งในแง่ของเทคนิคและการออกแบบกลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมในหมู่คนรุ่นใหม่ เพราะมีลวดลายที่ไม่ซ้ำใครและเป็นเอกลักษณ์ อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดการใช้วัสดุธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อม

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่าง ๆ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศักยภาพของศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่
๒. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ร่วมกับภาคีเครือข่าย
๓. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องการทำเลื่อมด้อยและเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างอาชีพและรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว
๓. เพื่อให้ผู้เรียนมองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพการทำเลื่อมด้อยจากสี่ธรรมชาติ

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปที่มีความต้องการพัฒนาความรู้ ความสามารถทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการเพิ่มรายได้ ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายตามนโยบายของรัฐ อาทิ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชนนอกระบบ และกลุ่มวัยแรงงาน

ระยะเวลา

ระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตร จำนวน ๑๒ ชั่วโมง แบ่งเป็น

๑. ภาคทฤษฎี ๓ ชั่วโมง
๒. ภาคปฏิบัติ ๙ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๑	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับช่องทางการประกอบอาชีพ การทำเลี่ยมัดย้อมจากสีธรรมชาติ	๑. รู้ความสำคัญเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการทำเลี่ยมัดย้อมจากสีธรรมชาติ ๒. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพการทำเลี่ยมัดย้อมจากสีธรรมชาติ ๓. รู้และอธิบายแหล่งเรียนรู้ในการประกอบอาชีพและอธิบายทิศทางของการประกอบอาชีพการทำเลี่ยมัดย้อมจากสีธรรมชาติ ๔. เป็นที่เผยแพร่ความรู้ให้กับผู้ที่สนใจ	๑. ความสำคัญและความจำเป็นในการประกอบ อาชีพการทำเลี่ยมัดย้อมจากสีธรรมชาติ ๒. ความเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพการทำเลี่ยมัดย้อมจากสีธรรมชาติ ๒.๑ ทุน ๒.๒ ทำเลที่ตั้ง ๒.๓ วัสดุ/อุปกรณ์ ๒.๔ ลูกค้า/ผู้ใช้บริการ ๓. แหล่งเรียนรู้ในการประกอบอาชีพ	๑. อธิบายข้อมูลจากเอกสาร ตำรา สื่อ สถานประกอบการ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบอาชีพการทำเลี่ยมัดย้อมจากสีธรรมชาติ ๒. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพการทำเลี่ยมัดย้อมจากสีธรรมชาติในชุมชนจากข้อมูลต่าง ๆ ๓. ศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน วิทยากร ครูผู้เรียน ร่วมอธิบายการประกอบอาชีพการทำเลี่ยมัดย้อมจากสีธรรมชาติ ในรูปแบบที่เหมาะสมโดยกระบวนการ “คิดเป็น”	๒	-	๒
๒	ความรู้เบื้องต้นทักษะการประกอบอาชีพ ขั้นตอนการทำ	มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำเลี่ยมัดย้อมจากสีธรรมชาติ ได้	๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำเลี่ยมัดย้อมจากสีธรรมชาติ ประเภทของเลื่อมและวัสดุ ๑.๑ ชนิดของวัตถุดิบที่ใช้ในการย้อม เช่น ครั่ง,คราม, แก่นขนุน,ขมิ้นชัน,เปลือกมังคุด,เปลือกเพกา/ลิ้นฟ้า ๑.๒ การใช้และการจัดเก็บเครื่องมือ	๑. วิทยากรในห้องค์ความรู้เบื้องต้นในการทำเลี่ยมัดย้อม ได้แก่ ๑.๑ ชนิดของเลื่อม ๑.๒ ชนิดของวัสดุที่นำมาใช้ในการย้อมเลื่อม ได้แก่ ฝักคูณแห้ง แก่นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ และเปลือกไม้ ๑.๓ การใช้และการจัดเก็บเครื่องมือ	-	๙	๙

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
	การออกแบบและสร้างสรรค์ลายผ้า	อธิบายความรู้การออกแบบผ้าและสามารถสร้างสรรค์ลายผ้าด้วยตนเอง	การออกแบบและสร้างสรรค์ลายผ้า ๑. การเตรียมผ้าและอุปกรณ์ ๒. ความแน่นของการมัด ๓. การหนีบผ้าแล้วมัด ๔. ความสม่ำเสมอของสีย้อม ๕. การออกแบบแม่พิมพ์ของการหนีบ	วิทยาการให้องค์ความรู้ในเรื่อง ๑. การเตรียมผ้าและอุปกรณ์ ๒. ความแน่นของการมัด ๓. การหนีบผ้าแล้วมัด ๔. ความสม่ำเสมอของสีย้อม ๕. การออกแบบแม่พิมพ์ของการหนีบ ๖. ศึกษาจากของจริงโดยวิทยาการเป็นผู้สาธิต ๗. ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง			
	ขั้นตอนการทำเสื้อมัดย้อมจากสีธรรมชาติ	รู้วิธีการทำเสื้อมัดย้อมจากสีธรรมชาติ	ขั้นตอนการย้อมผ้า สีเคมี และใช้สีธรรมชาติ เช่น ครั่ง, คราม, แก่นขนุน, ขมิ้นชัน, เปลือกมังคุด, เปลือกเพกา/ ลิ่นฟ้า ๑. การนำวัตถุดิบมาใช้ ๒. การย้อมเสื้อ ๓. การนำเสื้อไปตากแดด	วิทยาการอธิบายขั้นตอนการทำเสื้อมัดย้อมจากสีธรรมชาติ พร้อมสาธิต ๑. วิเคราะห์วัตถุดิบที่นำมาทำสีย้อมเสื้อให้เหมาะสมกับผ้าที่เตรียมไว้ ๒. วิทยาการแนะวิธีการนำเสื้อที่ผูกสายเสร็จลงไปต้มในหม้อต้มสีให้กลับด้านหรือกวนให้ตลอด ๓. วิทยาการให้สังเกตและข้อควรระวังในระหว่างที่ย้อมเสื้อซึ่งอาจเกิดการทำปฏิกิริยาให้น้ำเสื้อไปล้างน้ำเปล่าก่อนเพื่อไม่ให้ผสมกัน			

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
๓	การบริหารจัดการอาชีพ	๑.เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ วิธีการหาช่องทางในการจัดจำหน่ายและเรียนรู้วิธีการขายที่เหมาะสม	๑.ช่องทางการจัดจำหน่าย ๒.การคำนวณต้นทุน กำไร ๓.การกำหนดราคาขาย ๓. ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพ	วิทยากรให้ ความรู้/บรรยาย/ฝึกปฏิบัติ	๑	-	๑
รวม					๓	๙	๑๒

สื่อการเรียนรู้

- ๑. เอกสารประกอบการเรียนรู้/ใบความรู้
- ๒. วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกทักษะ
- ๓. แหล่งประกอบการ

การวัดและประเมินผล

- ๑. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ (๒๐)
- ๒. ทักษะการปฏิบัติ (๒๐)
- ๓. คุณภาพของผลงานการปฏิบัติ (๔๐)

เกณฑ์การจบหลักสูตร

- ๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- ๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
- ๓. มีผลงานที่มีคุณภาพตรงตามหลักการของหลักสูตร

ลงชื่อผู้เรียนหลักสูตร
()

วิทยากร

ลงชื่อผู้เสนอหลักสูตร
(นายประพล บัวเงิน)

หัวหน้างานการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นางสาวเกษร สร้อยจิตร)

นายทะเบียน

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นางพรณี ชุบขุนทด)

ผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์ส่งเสริมการระดับอำเภอรัตนบุรี

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ

หลักสูตร การทำเสื้อมัดย้อมจากสีธรรมชาติ จำนวน ๑๒ ชั่วโมง

ระหว่างวันที่

สถานที่จัดการเรียน

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการ	หมายเหตุ
วันที่	เวลา น.	๑.อธิบายข้อมูลจากเอกสาร ตาราง สื่อสถานประกอบการ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อม ๒.วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อมในชุมชนจากข้อมูลต่าง ๆ ๓. ศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน วิทยาการ ครูผู้เรียน ร่วมอภิปรายการประกอบอาชีพการทำผ้ามัดย้อม ในรูปแบบที่เหมาะสมโดยกระบวนการ “คิดเป็น” ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำเสื้อมัดย้อมจากสีธรรมชาติ ๑.วิทยาการให้องค์ความรู้เบื้องต้นในการทำผ้ามัดย้อม ได้แก่ ๑) ชนิดของผ้า ๒) ชนิดของวัสดุที่นำมาใช้ในการย้อมผ้า ได้แก่ ใบไม้ ดอกไม้ และเปลือกไม้ ๓) การใช้และการจัดเก็บเครื่องมือ	เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง - ภาคทฤษฎี ๒ ชั่วโมง
วันที่	เวลา น.	วิทยาการให้องค์ความรู้ในเรื่อง ๑. การเตรียมผ้าและอุปกรณ์ ๒. ความแน่นของการมัด ๓. การหนีบผ้าแล้วมัด ๔. ความสม่ำเสมอของสีย้อม ๕. การออกแบบแม่พิมพ์ของการหนีบ ๖. ศึกษาจากของจริงโดยวิทยาการเป็นผู้สาธิต ๗. ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง - การมัดผ้าตามแบบพิมพ์	เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง - ภาคปฏิบัติ ๕ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ

หลักสูตร การทำเสื้อมัดย้อมจากสีธรรมชาติ จำนวน ๑๒ ชั่วโมง
ระหว่างวันที่
สถานที่จัดการเรียน

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการ	หมายเหตุ
วันที่	เวลา น.	วิทยากรอธิบายขั้นตอนการทำผ้ามัดย้อม พร้อมสาธิต ๑. วิเคราะห์วัตถุดิบที่นำมาทำสีย้อม ผ้าให้เหมาะสมกับผ้าที่เตรียมไว้ ๒. วิทยากรแนะวิธีการนำผ้าที่ผูกปลาย เสร็จลงไปต้มในหม้อต้มสีให้กลับด้าน หรือกวนให้ตลอด ๓. วิทยากรให้สังเกตและข้อควรระวัง ในระหว่างที่ย้อมผ้าซึ่งอาจเกิดการท ปฏิกิริยาให้น้ำผ้าไปล้างน้ำเปล่าก่อน เพื่อไม่ให้ผสมกันหรือไม่พอใจอาจ นำไปต้มน้ำเปลี่ยนไม่อีกครั้งจนเป็นที่ น่าพอใจแล้วนำไปตากแดดให้แห้ง	เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง - ภาคทฤษฎี ๑ ชั่วโมง - ภาคปฏิบัติ ๔ ชั่วโมง

ลงชื่อ.....ผู้เสนอแผน
(.....)
วิทยากร

ลงชื่อ.....ผู้ขอจัด
(.....)
ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ
(นางพรรณณี ชุบขุนทด)
ผู้อำนวยการสถานศึกษาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอรัตนบุรี